

I podpis žalovaného jest tu, neboť jest na konci směnečného závazku. Tím, že k podpisu byl připojen dodatek »jako ručitel«, nepozbývá podpis právního významu jako podpis (srovnej Staub-Stranz: směnečný řád k článku 4. pozn. 30 a čl. 81 pozn. 11). Rozhodující odstavec § 62 směn. ř. žádá jen, by rukojmí jasným dodatkem naznačil svůj závazek jako směnečné rukojemství. Neprávem má rozsudek první stolice za to, že v tomto případě žalovaný nepodepsal směnečné prohlášení jako rukojmí.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatel pokládá proti názoru odvolacího soudu prohlášení o směnečném rukojemství za nedostatečné proto, že jeho podpis na rubu směnky není umístěn pod doložkou »ručitel«. Podle § 62 směn. zák. musí rukojemství býti psáno na směnce neb na listě se směnkou spojeném a vyjádřeno slovy »jako rukojmí« nebo jinou doložkou téhož významu a toto prohlášení směnečného rukojemství musí býti jím podepsáno. Podle názoru dovolatelova nestačí prý, je-li k podpisu ručitelově jen připojeno označení ručitele. Názoru dovolatelovu nelze přisvědčiti. Podle dřívějšího práva (čl. 81 sm. ř.) ručil směnečně každý, kdo směnku podepsal, třeba se označil jen za ručitele (per aval). Vládní návrh nynějšího zákona ustanovoval ve třetím odstavci § 62, že pouhý podpis na přední straně směnky platí za směnečné rukojemství, nejde-li o podpis směnečníka nebo výstavce. Toto ustanovení třetího odstavce škrtl ústavně-právní výbor poslanecké sněmovny, by bylo vyvarováno při pouhém podpisu takovém souběhu norem o závazku podpisatele jako spolupříjatele nebo spoluvýstavce. Účelem zákona tedy bylo jen, by vlastnost rukojmího byla již vyjádřena ve směnce písemným prohlášením nebo dodatkem, by v naznačeném směru nevznikaly pochybnosti. Ale ani z doslovu ani z účelu zákona nelze dovozovati, že podpis rukojmího musí býti místně pod prohlášením rukojemským. Vždyť zákon sám předpisuje jen, že rukojemství musí býti psáno na směnce nebo na listu spojeném a nařizuje vyjádření jeho slovy »jako rukojmí« nebo jinou »doložkou« téhož významu. Z toho plyne, že zákon sám připouští, by ručební prohlášení bylo k podpisu »doloženo«, tedy by za ním následovalo. Ustanovuje-li zákon, že prohlášení musí býti podepsáno ručitelem, nařizuje tím jenom, že ručitel musí připojiti podpis, ale nechce naznačiti, že podpis místně musí býti psán pod ručebním prohlášením (nebo doložkou). Stačí, je-li doložka nebo prohlášení v takovém spojení s podpisem, že nevznikají pochybnosti, že k němu patří a že tedy jest jím kryto.

Čís. 9261.

Kontrolní právo zaručené tichému společníku čl. 253, druhý odstavec, obch. zák., jest uplatňovati pořadem práva.

(Rozh. ze dne 11. října 1929, R I 604/29.)

Podle posledního pořízení Ferdinanda N-a ze dne 4. června 1926 měl obdržeti syn zůstavitele Jiří N. společenský podíl zůstavitele na firmě A. a F. N. se závazkem, že se děti dcery zůstavitele Gertrudy L-ové stejným dílem zúčastňují na polovici čisté hodnoty společenského podílu podle poslední bilance předcházející úmrtí zůstavitele jako tišší společníci se všemi zákonnými právy a povinnostmi. K návrhu opatrovníka nezletilých dětí Gertrudy L-ové uložil s o u d p r v é s t o l i c e Jiřímu N-ovi, by navrhovatelům sdělil stabilisační bilanci pro rok 1926/1927 a řádnou bilanci pro rok 1927/28 firmy A. a F. N. do 14 dnů a by k vůli bližšímu vysvětlení těchto bilancí povolil navrhovatelům nahlédnutí do obchodních knih firmy ve smyslu čl. 252 obch. zák. D ů v o d y: Odpůrce prohlásil dodatečně po předložení bilance za rok 1926/1927, že tato bilance stala se neplatnou, poněvadž zřízena byla nová stabilisační bilance a důsledkem toho se snížil podíl navrhovatelů na zisku za rok 1926/1927 asi o 100.000 Kč. Žádosti navrhovatelů o předložení této stabilisační bilance odpůrce dosud nevyhověl. Odůvodňuje to tím, že Gertruda L-ová napadá závět a není dosud zjištěno, zda navrhovatelé jsou tichými společníky čili nic. Na základě pozůstalostních spisů jest zjištěno, že závěti nebylo vůbec odporováno žádným dědicem, že se dědici přihlásili k dědictví z poslední vůle, kteréžto přihlášky byly k soudu přijaty, a že Gertruda L-ová neodporuje poslední vůli, že však uplatňuje způsob výpočtu jejího povinného podílu na pozůstalosti, s kterým dědici nesouhlasí. Podle nesporného tvrzení navrhovatelů byly již odpůrcem bilance za rok 1925/26 a 1926/27 navrhovatelům předloženy k nahlédnutí. Jest tedy poměr tiché společnosti po právu. Námitka odpůrce, že navrhovatelé nemají zájmu na předložení stabilisační bilance, není ničím odůvodněna, naopak jest odpůrce ve smyslu čl. 252 obch. zák. povinen, by navrhovatelům sdělil bilanci a povolil nahlédnutí do obchodních knih firmy A. a F. N. R e k u r s n í s o u d napadené usnesení potvrdil. D ů v o d y: Ke správným, stavu věci i zákonu hovícím důvodům napadeného usnesení dodává se jen ještě toto: Že mezi navrhovatelem a Jiřím N-em jest poměr tiché společnosti, prvý soud v napadeném usnesení náležitě dovodil a odůvodnil. Jakožto tišší společníci jsou navrhovatelé oprávněni žádati opis bilance a zkoumati její správnost nahlédnutím do knih a listin (čl. 253 obch. zák.). Práva tohoto domáhati se mohou navrhovatelé jako tišší společníci podle čl. 253 obch. zák. pouhým návrhem, na kterýžto návrh oprávněn jest soud v každé době naříditi sdělení bilance a předložení knih a listin. Podle toho může se takové nařízení státi podle čl. 253 obch. zák. v oficiosním řízení, jak se také v projednávaném případě stalo, neboť čl. 253 obch. zák. neposkytuje oporu pro úsudek, že se tak nemůže státi v řízení oficiosním a že se tak státi musí jen v řízení sporném. Napadené usnesení není tedy v rozporu se zákonem, zejména s ustanovením čl. 253 obch. zák.

N e j v y š š í s o u d zrušil usnesení obou nižších soudů a odkázal navrhovatele s návrhem, by Jiří N. sdělil jim stabilisační bilanci pro rok 1926/27 a řádnou bilanci pro rok 1927/28 firmy A. F. N. a povolil jim nahlédnouti do obchodních knih, na pořad práva.

D ů v o d y:

Dovolací stížnosti, uplatňující s hlediska § 16 nesp. říz. zmatečnost a zřejmý rozpor rozhodnutí se zákonem, nelze upřítí oprávnění. Jest zjištěno, že podle posledního pořízení Ferdinanda N-a, zesnulého dne 3. září 1926, obdrží zůstavitelův syn, stěžovatel Jiří N., společenský podíl zůstavitele na firmě A. F. N. se závazkem, že děti dcery zůstavitele Gertrudy L-ové, nynější navrhovatelé, účastní se stejným dílem na polovici čisté hodnoty společenského podílu firmy jako tišší společníci. Navrhovatelé tvrdí, že se takto stali proti spoludědici Jiřímu N-ovi tichými společníky firmy A. F. N., a navrhují, an se Jiří N. zdráhá jim sdělití stabilisační bilanci pro rok 1926/27 a řádnou bilanci pro rok 1927/28, by mu bylo soudem nařízeno, by tak učinil a povolil jim zároveň nahlédnutí do obchodních knih. Navrhovatelé chtějí takto jako tišší společníci uplatnití proti Jiřímu N-ovi kontrolní práva, zaručená tichému společníku podle čl. 253 obch. zák. Jest otázkou, zda lze práva ta uplatňovati cestou nespornou, jak činí navrhovatelé, či zda jest opodstatněna výtká stěžovatele, že může se tak státi jen pořadem práva. Nejvyšší soud sdílí názor zastávaný i v komentáři Staub-Pisko ke čl. 40, čl. 160 § 3 a čl. 253 § 1 obch. zák., že jest kontrolní práva, zaručená tichému společníku ve čl. 253 druhý odstavec obch. zák., uplatňovati pořadem práva. Tato práva jsou rázu ryze soukromoprávního a nárokům takovým dostává se právní ochrany řádným pořadem práva, t. j. procesním soudem, pokud zvláštní zákonné předpisy nepřikazují je vyřídití v nesporném řízení. Leč zákon nečiní takové výjimky pro spory společníků ze společenského poměru. Zejména nelze usuzovati z toho, že zákon ve čl. 40, 160 a 253 obch. zák. užívá slova »naříditi«, že spory takové patří před nesporného soudce. Forma, zda žaloba či žádost, jest naopak závislá na právním důvodu, o nějž se nárok opírá. Žádá-li se o sdělení knih a o sdělení bilance mimo rozepři, jak jest tomu i v projednávaném případě, jest nárok tento uplatňovati jako každý jiný soukromoprávní nárok žalobou.

Čís. 9262.

Společnosti s r. o. (zákon ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák.).

Nejde o porušení předpisu § 18 (3) zák., znamená-li firmu samostatně jediný jednatel nebo prokurista, tento však jen kolektivně s podpisem jednatele.

(Rozh. ze dne 11. října 1929, R I 692/29.)

Rejstříkový soud povolil zápis změny společenské smlouvy společnosti s r. o. mimo jiné v tomto bodě: Znamenání firmy děje se tak, že k nynějšímu doslovu firmy, kýmkoli napsanému, nebo razítkem vytištěnému připojí svůj vlastnoruční podpis a) buď jen sám nynější jednatel Václav L., b) anebo prokurista Stanislav R., tento však jen